

Kazalo

Povzetek/Abstract

Uvod

poglavje 1	DEFINIRANJE OSNOVNIH POJMOV	1
1.1.	Tipografija	1
1.2.	Črkovna vrsta	1
1.3.	Tipograf	2
1.4.	Obseg tipografske dejavnosti	2
1.5.	Font	3
1.6.	Zanimive misli o tipografiji	3
poglavje 2	FUNKCIJE TIPOGRAFIJE	5
2.1.	Estetska funkcija	5
2.2.	Etična funkcija	5
2.3.	Raziskovalno-eksperimentalna funkcija	6
poglavje 3	EKSPERIMENTALNA PODROČJA V TIPOGRAFIJI	9
3.1.	Kaj je eksperiment?	9
3.2.	Različni pogledi na eksperimentalno tipografijo	9
3.3.	Likovno komponiranje kot eksperimentalni proces	10
3.4.	Eksperimentalno kot ustvarjalno in inovativno	10
3.5.	Iskanje novega in težnja po spremembi	11
3.6.	Pristopi k eksperimentiranju	12
3.7.	Zgodovina – vir znanja in navdiha za eksperimente	13
3.8.	Eksperimentalna področja	14
	– Makro in mikro nivo	14
	– Eksperimenti v kompoziciji in prelomu	14
	– Eksperimentiranje z mrežo	14
	– Eksperimenti v novih medijih	15
	– Notacija zvoka oz. govora	15
	– Kode	16
	– Eksperimenti v oblikovanju tipografij ali posameznih črk	16
	– Grafiti	17
	– Eksperimenti v 3d	18
	– Eksperimenti v smeri boljšega prenosa informacije	19
3.9.	Funkcije, cilji in prispevki eksperimentiranja	19
3.10.	Eksperiment kot uveljavljena metoda pri izobraževalnem procesu	20
3.11.	Slabosti in problemi pri eksperimentiranju	20
	– Problem berljivosti	21
3.12.	Relativnost v eksperimentiranju	21
3.13.	Vpliv okolja in novih tehnologij	22

poglavje 4 RAZISKAVA: PISAVA – TEMELJ TIPOGRAFIJE 25

- 4.1. Uvod 25
 - Ozadje pojavov 25
 - Kaj je tipografija z vidika pisave? 25
- 4.2. Definicije 27
- 4.3. Začetki 28
- 4.4. Rojstvo pisave – pisava kot spominska opora 29
- 4.5. Mistična razsežnost pisave – rojsto pisave kot darilo bogov 29
- 4.6. Piktogrami 32
 - Piktografija 32
 - Piktogrami 32
 - Piktogram je bolj oblikovna kot pomenska entiteta 32
 - Kaj vse je lahko piktogram in kaj ne 33
 - Uporabna vrednost piktogramov za oblikovalce 34
- 4.7. Rebus 35
- 4.8. Ideogrami 35
 - Logotipi in znaki: moderni ideogrami 35
- 4.9. Logogrami 36
 - Glavna slabost 36
 - Prednost 37
 - Logogrami kot dopolnilo abecednim znakom 37
- 4.10. Zlogovna pisava 38
- 4.11. Fonetične pisave – abecede 39
 - Glas in fonem 39
 - Abeceda 39
 - Zgodovina abecede 40
 - Preprostost fonetičnega sistema 40
 - Soglasniška abeceda (Abjad) 40
 - Vokalizirana abeceda (Abugida) 41
 - Hangul 42

poglavje 5 ZANIMIVE LASTNOSTI IZBRANIH SVETOVNIH PISAV 45

- 5.1. Izvor 45
- 5.2. Abstrakcija 45
- 5.3. Ekonomičnost in učinkovitost 46
- 5.4. Vpliv orodij (pisal in materiala podlage) na obliko pisave 47
- 5.5. Različne vrste znakov znotraj ene pisave 47
- 5.6. Pomen konteksta 49
- 5.7. Smer pisanja 50
- 5.8. Pisava lahko zapisuje več jezikov 51
- 5.9. Nekatero druge značilnosti 52
- 5.10. Zanimive značilnosti arabske pisave 52
- 5.11. Primerjava med arabskimi in latinskimi črkami 56
- 5.12. Simbolična moč logografskih znakov 58
- 5.13. Neabecedni znaki 58
- 5.14. Primernost latinske abecede za oblikovanje ekspresivnih črkovnih vrst 59

poglavje 6	DVA IZRAZNI KOMPONENTI ČRKE	61
6.1.	Glasovna vrednost črke in črka kot podoba	61
poglavje 7	KOMPLEKSNA PREPROSTOST SERIFNE ČRKE	65
7.1.	Zakaj je serifna tipografska oblika najbolj čitljiva?	65
	– <i>Serifi</i>	65
	– <i>Individualnost</i>	65
7.2.	Rojstvo in logičnost serifov	66
	– <i>Dvodebelinska linija</i>	67
	– <i>Konsistentnost elementov</i>	69
	– <i>Dinamika dvodebelinskih oblik</i>	69
poglavje 8.	EKSPRESIVNE TIPOGRAFIJE IN ČRKOVNE OBLIKE	71
8.1.	Dekoratивно ali ekspresivno?	71
8.2.	Funkcija ekspresivnih tipografij in črkovnih oblik	72
8.3.	Uporaba ekspresivnih tipografij in črk	73
8.4.	Značilnosti	73
8.5.	Posebnosti	74
poglavje 9	NAČELA OBLIKOVANJA EKSPRESIVNIH TIPOGRAFIJ	77
9.1	Neomejene možnosti	77
9.2	Slaba tipografija ...	77
9.3	Nekaj splošnih osnov za oblikovanje	78
	– <i>Kontrast</i>	78
	– <i>Ritem</i>	78
	– <i>Enotnost</i>	78
9.4.	Konkretni pristopi k oblikovanju	79
9.5.	Konceptualni pristopi	79
	– <i>Imitacija vsakdanjega</i>	79
	– <i>Predelava že obstoječe tipografije</i>	80
9.6.	Formalni pristopi	80
	– <i>Redukcija (poenostavitev, odzemanje)</i>	80
	– <i>Adicija</i>	81
	– <i>Deformacija</i>	81
	– <i>Kolaž, hibridnost</i>	81
	– <i>Na osnovi striktno geometrijske mreže ...</i>	82
	– <i>Modularnost in sestavljenost</i>	82
	– <i>Črka kot objekt, objekt kot črka</i>	82
9.7.	Pozitivni učinki eksp. pristopa in oblikovanja lastnih črkovnih vrst	83
	– <i>Eksperimentalna tipografija kot oblikovalski laboratorij</i>	83
	– <i>Uporaba</i>	83
poglavje 10	KLASIFIKACIJA EKSPRESIVNIH FONTOV	85
10.1.	Komentar nekaterih obstoječih primerov klasifikacij	85
10.2	Klasifikacija glede na prevladujočo izrazno vsebino	86
	– <i>Formalne, abstraktne kategorije</i>	88
	– <i>Konceptualne, pojavne, konkretne kategorije</i>	88
	– <i>Ostale kategorije</i>	89

10.3 Klasifikacija fontov 91

- Antični 92
- Srednjeveški 93
- Gotice 94
- Dekorativne pisave 19. stoletja/diujji zahod/cirkus 95
- Art nouveau 96
- Art deko 97
- 60-ta 98
- 70-ta, 80-ta 99
- Čopič 100
- Pisani (s peresom) 101
- Ročni (rokopisni, narisani) 102
- Otroški 103
- Grafiti (tag) 104
- Strip 104
- Grozljivi 105
- Šablonski 106
- Vrezani v podlago, izrezani 107
- Imitacija (obrabljenih) naprav in aparatov 108
- Estetika grdega 109
- Načečkani 110
- Imitacija drugih pisav 111
- Kulturno fenomenološki (razni) 112
- Filmski 114
- Bitmap/pikselski 115
- Tehno razno, tehno tekst 116
- Tehno okrogli (fluidni) 117
- Tehno sci-fi (znanstveno fantastični, futuristični) 118
- Tehno retro 119
- Modularni 120
- Točkovni, sestavljeni 121
- Linijski 122
- Formalni (razno) 123
- Snovni 124
- Prostorski 125
- Predmetni 126
- Slikovni fonti 127
- Ornamenti (tipografski) 128
- Abstraktni 129
- Posebne kategorije: splošne formalne 130
- Posebne kategorije: hibridne 131
- Posebne kategorije: tehnične 132

Zaključek 135

Literatura 137

Priloge 141

Prostorska interpretacija serifnih črk (*plakat in predstavitev plakata*)

Klasifikacija ekspresivnih tipografij (*plakat*)

Predstavitve fontov (*tipografski plakati*)